

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

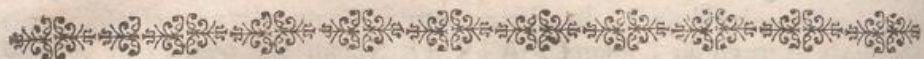
Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

X. Non potest esse justa Pastoris excusatio, si lupo ovem comedat, & pastor nescit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

REGULA X.

*Non potest esse iusta Pastoris excusatio, si lupus ovem comedit,
& Pastor nescit. Est terribilis sententia S. Gregorii
in Registro.*

QUæres primo. Quis hujus Regulæ sensus?

R. Prælati, & quilibet animarum gerens curam non excusatur, si illo nesciente aliquis subditorum æternum pereat; intellige, si Pastor competente careat scientiâ, aut mores suorum ignoret, non inquirendo, ut corrigat.

Quæres secundo. Quæ Regulæ ratio?

R. Quia Prælati Ecclesiarum, ac quivis alii Curati ad corrigendos subditorum excessus, morésque reformandos simul ac diligenter intendere debent, ne sanguis eorum de manibus suis requiratur juxta monitum *cap. irrefragabili. 13. de offic. Ordinar.* Ideo ignorantia, quòd

subditus pereat, crassa est & culpabilis, cum sit ejus, cujus notitiam ex officio habere debebat, & facillè habere poterat, cujusmodi ignorantia scientiæ comparatur; ea enim, quæ ex officio quis indagare tenetur, scire, & scire debere, & facillè scire posse paria reputantur. Curatores igitur animarum in tremendo iudicio de ovibus sibi commissis rationem reddituri, nullam apud districtum Judicem habebunt excusationem, nisi dicere valeant cum Apostolo *Act. 20. Mundum à sanguine omnium vestrum, non enim subterfugi, quò minus annuntiarem omne consilium DEI vobis.* Sed quis est hic, & laudabimus cum?

C A S U S.

Kugulinus Diaconus Baronis territorialis sui Domini œconomus annum agens vigesimum quartum onerosum suscepit Pastoratum. (A) Antequam officium pastorale subiret, per quatuor vel quinque menses in studio Theologico, de quo aliàs parum audièrat, se præparavit. (B) Dum Parochiam adiit, in ea duos invenit Sacellanos, in quos onus

pastorale plurima ex parte divisit. (C) Ipse interim cum priore Domino maximo anni tempore mansit. (D) In absentia Sacellanoꝝ duo infantes sine Baptismi Sacramento mortui sunt. (E) Dum quâdam vice cum Domino suo luderet, vocatus ad infirmæ Parochianæ audientiam confessionem, se ludo absoluto statim venturum respondit, infirmâ interim

sine

sine pœnitentiâ defunctâ. (F) Parochianos immodestis saltibus & lusibus deditos corrigere neglexit, ex hoc principio: *Der seinen Kopff wilt halten gang, der laß dem Bauren seinen Sang.* (G) Rarò servavit catechesin, unde magna Parochianorum in rebus necessariis ignorantia. (H) Sacellani ejus à Parochianis, dum Sacramentum Extremæ Unctionis

ministrarent, pro labore capitellum quâlibet vice exegerunt, quod *Kugulinus*, quamvis improbaret, tamen dissimulavit. (I) Nunquam infirmos post administrata Sacramenta visitavit. (K) Ad extrema deveniens cum à Confessario moneretur, se multa ignorâsse dicebat. (L)

RESOLUTIO.

(A) Toleratur hodièdum, quòd Clerici Dominis sæcularibus temporale præstent obsequium. Etas non obstabat, quò minus Pastorum *Kugulinus* susciperet; non enim requiritur, ut qui Parochialem Ecclesiam in titulum accipit, actu sit Presbyter, sed sufficit, quòd initiatus primâ tonsurâ in statu sit, ut intra annum ad Sacerdotium promoveri possit. *Cap. si pro Clericis, 8. de præbend. in 6. cap. si is, 2. de institut. in 6.*

(B) Quia regimen animarum est ars artium. *Cap. cum sit, 14. de etat. & qualitat. Ac animæ sunt omnibus aliis pretiosiores. Can. præcipimus, 24. caus. 12, q. 1.* Ideo *cap. cum in cunctis, 7. de elect.* in iis, qui curæ animarum præficiendi sunt, competentem requirit scientiam, & hæc tantò major esse debet, quantò Parochia amplior est & onerosior. Unde *Kugulinus* intra memoratum temporis spatium sufficientem pro Pastorum scientiam, præsertim cum alias parùm studuerit, acquirere non potuit; quamvis corruptela ista hodiè inoleverit, ut, qui hæc viâ Parochias adipiscuntur, sufficere sibi putent, quòd per trimestre apud
R. D. Schnorrenberg in Reg. Jur.

Professorem Theologum Cursum Theologiæ raptim percurrant, tantum curantes, ut examen synodale taliter qualiter evadant, quo factò de studio parùm deinceps cogitant, propter quam causam tam ineres simul & indocti non raro dantur Pastores.

(C) Juxta *Trident. Sess. 23. de reform. cap. 1. & Sess. 24. de reform. cap. 12.* Parochus ex præcepto Divino oves suas agnoscere, ac consequenter per semetipsum Pastorale officium exercere debet: Ideo *Kugulinus* illud in Sacellanos dividere non poterat, licet ratione numerosæ plebis eos in partem sollicitudinis vocare, & minora tantum per eos facere valeret.

(D) Peccavit contra præceptum de residendo, insinuatam à *Trident. Sess. 23. de reform. cap. 1.* Pastor enim in sua Parochia, in domo propria, si sit, formaliter, & continuò residere tenetur. Hinc *Kugulinus*, etsi Domini domus intra limites Parochiæ existat, in domo Parochiali non habitando peccavit. Deinde non resedit formaliter, sive cum effectu, officium pastorale exercendo,

D

mo-

moribus & actibus gregis invigilando, necessitatibus ejus succurrendo, &c. Demum nec refedit continuo, ut patet ex casu.

(E) Per *Regulam* gravissimè deliquit *Kugulinus*, de cujus manu animas infantium sine Baptismo defunctorum Dominus requiret; pastoralia enim, quæ per se ipsum exequi debebat, Sacellanis committendo, non tantum se peccatorum ab ipsis admissorum reum & complicem, sed & caput ac originem constituit.

(F) Enormiter quoque peccavit, voluptuarium ludum Parochianæ suæ salutis præponendo; sanè si medicus corporis ad ægrum vocatus sic respondens culpandus est; quanto majorem medicus animæ ex officio & justitia ad Sacramenta administranda obligatus, si ex negligentia sua ovis pereat, merebitur damnationem?

(G) Principium rusticum est, nec nisi ab indocto, & officium suum negligente Pastore allegatur. Parochus peccata suorum non corrigens, scandalum & ansam mortis præbet eis, quibus causa salutis esse debebat; deterius quippè in populis Prælati, ac quicumque animarum curam susceperunt, delinquunt, si perversa perpetrant, tot mortibus digni sunt, quot ad subditos suos perditionis exempla transmittunt, unde necesse est, ut tantò se cautius à culpa custodiant, quanto per prava, quæ faciunt, non soli moriuntur. *Can. præcipuè. 3. caus. 11. q. 3.* Peccantes ergo in saltu non corrigendo, aut similes saltus non tollendo, ipse peccare facit, & causa damnationis existit.

(H) Sacramenta gratis administran-

da sunt. *Cap. ad Apostolicam. 42. de simon.* Unde peccant Sacellani mercedem exigendo, gravius tamen *Kugulinus* eorum peccatum dissimulando, oblationes quidem spontaneè & liberè factas Pastor & quilibet Ecclesiæ Rector recipere potest. *Cap. cum inter. 29. de V. S.* Cogi tamen non possunt ad offerendum, ubi non est consuetudo.

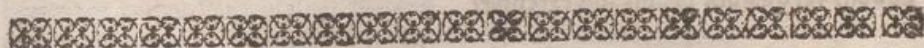
(I) Pastor animarum debet esse discretus in silentio, utilis in verbo, ne aut tacenda proferat, aut proferenda reticeat; nam sicut incauta locutio in errorem pertrahit, ita indiscretum silentium eos, qui erudiri poterant, in errore derelinquit. *Can. sit Rector. 1. dist. 43.* Peccavit itaque *Kugulinus* populum suum non catechizando; qualiter enim Pastor prædicationis & instructionis munus obire debeat, docet & præcipit *Trident. Sess. 24. de reform. cap. 4.* ibi: *Idem etiam (Episcopi) saltem Dominicis & aliis Festivis diebus pueros in singulis Parochiis fidei rudimenta, & obedientiam erga DEUM & parentes diligenter ab eis, ad quos spectat, doceri curabunt.*

(K) Non sufficit, quod Pastor infirmis ovibus suis Sacramenta necessaria obiter administret, easque quasi jam sanctus officio, nunquam aut raro deinceps invisat. Nonne lupus ovem etiam Sacramentis munitam, Pastoris autem assistentiâ, consilio, solatio, auxilio & precibus destitutam propriisque viribus relictam facillè comedit? An Pastori tunc excusatio? Pastor ergo infirmos suos sæpè visitare, in luctu extrema assistere, & omni modo eorum salutem, præsertim in periculoso mortis articulo invigilare

ten-

teneretur. Indigentes quoque subsidio temporali & alimentis adjuvare non gravetur juxta doctrinam *Can. nulli Episcoporum. 62. caus. 16. q. 1.* Demum ad exemplum Christi opportuno tempore animam suam pro ovibus, nisi mercenarius esse malit, exponere obligatur. *Can. suggestum. can. sciscitaris. 47. can. adversitas. 48. caus. 7. q. 1.*

(L) Non excusatur per verbum: *Nescio*; ignorantia enim ejus rei, cujus scientiam status & officium requirit, vincibilis est & crassa, ideoque scientiæ æquiparatur. *Cap. eos qui. 2. de tempor. ordinat.* Scire namque, & scire debere, ac scire posse paria sunt. *Cap. fin. §. si quis. de clandestin. desponsat.*

REGULA XI.

Indignum est, & à Romana Ecclesia consuetudine alienum, ut pro spiritualibus facere quis homagium compellatur.

Quæres primo. Quid est homagium? *¶* Homagium est quasi hominis ligium, per quod quis quasi homo vel servus fit alterius, sive est juramentum, quo homo se alteri ad præstandam obligat fidelitatem, uti explicat *Gloss. in Clement. 2. de sent. & re judicat.* Duplex est homagium, strictè & latè dictum, latè sumptum est juramentum fidelitatis, obedientiæ ac reverentiæ, quod Beneficiati in adeptione beneficii præstant Episcopo, cui tanquam proprio Prælato & Patri spirituali pro cura paterna & pastoralis sollicitudine fidelitas, reverentia & obedientia specialiter debetur. De hoc homagio intelligendus est textus in *cap. gravem. 15. de excess. Prælat.* Homagium strictè dictum est juramentum, quo alicui velut Domino territoriali subjectio & certæ operæ, vel temporalia spondentur obse-

quia. De homagio taliter accepto Regula præsens intelligitur.

¶ Quæres 2do. Quis hujus Regulæ sensus? *¶* A Clerico pro collatione, nominatione aut præsentatione ad beneficium homagium strictè dictum minimè est exigendum. Ratio est: quia pro collatione rei spiritualis ad temporale sese obligare obsequium simoniacam involvit pravitatem. *Cap. cum essent. 12. cap. ex diligenti. 17. de simon.* Contra quam Regulam non peccant Beneficiati, qui in admissione ad beneficium jurant se præstituros obsequia, quæ suæ Ecclesiæ, Episcopo aut Capitulo de jure exhibere tenentur, cum ea, quæ sic insunt, in juramento absque labe simoniæ à recipiente spiritualia exprimi possint. *Cap. significasti. 4. de elect. junct. gloss. verb. conditione.* Ita Episcopi in consecratione sua jurant summo Pontifici, se Legatos Apostolicos honorificè